

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХIV, БРОЙ 12

СОФИЯ, 16-30 ЮНИ 2013 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com, synpressbg@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

Десети юбилеен международен фестивал на православната музика „Св. Богородица – Достојно естѣ“, Поморие, 7-11 јуни 2013

Най-големиот музикален форум за православна музика на Балканите „Св. Богородица – Достојно естѣ“, Поморие, тази година отбелязва своя први юбилей – 10 години от првото си издание. Вече десет години, откакто малкото морско градче се преврща во столица на православната музика, во храм огромно, събрал на својата отворена певница стотици православни, които да прослават Бога и възхваляват „с едни уста и едно срце“ Неговата пречиста Майка. Някога во скромната светогорска българска келија

„Достојно естѣ“, во Долината на пението, архангел с ангелска песен настави православните народи как да възпяват Божијата Майка. Днес вече десет години, откакто българската „келија“ на Поморие преврща региона во Долината на православното пение.

Возхвалявана така славно от своите избраници, Пресветата не се забави и изврши милост голяма: по решение на Св. Синод на БПЦ и с благословението на Българскиот патриарх Неофит Тја, покровителката на православното пение –
На стр. 4

ИНТЕРВЈУ

Чрез езика на музиката

Разговор с Бисер Костадинов, диригент на ансамбъл „Кантус Диксит“, Франција

– Г-н Костадинов, за чудесни извљателѣ Вашият хор извљнява многу добро църковна музика, и то православна. Как става това?

– С многу работа, како всички неща, които трябва да се получат добре, трябва да се знае какво иска диригентът, точно с какви гласове разполага, да вземе произведения, които са изпълними от хористите. Поставихме си задача, която бе по-висока от нашите възможности, но се радвам, че те се справиха и дадоха от най-доброто, което имат. С други думи, успяха да вложат чувство, успяха да отправят внушение, т.е. имаше послание в тяхното пение, въпреки че те не разбираат езика и не го говорат (църковнославянски). И чрез езика на музиката те успяха да предадат тази духовност, на която талантивите хора са способни.

На стр. 6

ИНТЕРВЈУ

Чрез езика на музиката – разговор с диригента на „Кантус Диксит“, Франција

Стр. 1, 6

ПОДВИЖНИЦИ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

Во памет на архим. Поликарп (Магзароглу)

Стр. 1, 3

ДОКУМЕНТИ

Изјавление на Св. Синод на БПЦ

Стр. 2

ЮБИЛЕЈ

Десети юбилеен международен фестивал на православната музика „Св. Богородица – Достојно естѣ“

Стр. 1, 4-7

Трио „Херувими“ – хранител на автентична църковна музика

Разговор с Рада Джафарова, ръководител на далско трио „Херувими“, Поморие

Рада Джафарова е родена през 1973 г. во град Поморие. Во ученичките си години тја учествува во различни градски музикални формации. Завршува Музикалната академија во гр. Пловдив през 2003 г. със специалност „Класическо пение“. Понастоятелѣ е музикален ръководител во детска градина, води също и вокална група при градското читалище.

Далското трио „Херувими“ възниква през лятото на 2005 г. како църковна музикална формация за поплване нуждите на клиросното пение во района.

– Христос воскрес!

– Воистину воскрес!

– Рада, Вие сте с школуван прекрасен глас и сте местна клиросна певица. Кој Ви насочи към църквата?

– Диригентът на хор „Анхило“, проф. Георги Гичев, ме насочи към църквата. Запозна ме с отец Димитър (Мичо), който служеше тук, при храм „Рождество Богородично“, допреди да почине. Той бе човекът, който ми објасни как трябва да се пее и така започнах како клиросен певец оттогава, някъде към 1995 година. А по-късно вече и към хор „Благовестие“ (хорът-домакин на фестивала – б.а.).

– Ръководител сте на далското трио за източно-църковно пение „Херувими“. Как възникна то?

– Моите колежки също са с музикално образование. Те са бивши музикални ръководители. Во момента Дора Арбова е учител во
На стр. 6

ПОДВИЖНИЦИ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

Во памет на архим. Поликарп (Мадзароглу)

На 15 јуни се навршува една година от блажената кончина на архим. Поликарп (Мадзароглу), Панагија тја Евру“, с. Макри, край Александрополис (Дебелгач). Той е духовен наставник на монашеската традиција.

Роден во Едеса през 1929 г., отец Поликарп се ражда за Бога во монашество во манастира „Св. ап. и ев. Иоан Богослов“ на остров Патмос. Божият промисъл насочва стъпките му

към Солун, където на 11.10.1951 г. е ръкоположен за дядко на Солунския митрополит Пантелејмон (Папагеоргиу) во митрополитският храм „Св. Григорий Палама“. Пак същият митрополит го ръкополага за презвитер на 12.01.1958 г. во храм „Св. влчк Георги Победоносец“, во солунският район Неаполис.

Деветнаесет години от священослужението на стареца Поликарп преминават во Солун како клирик на Солунската митрополия – от 1951 до 1970 г. Изящен плод на неговите трудове – духовни и материални, е храм „Панагија Фанеромени“ во кв. „Калитея“. Тук той не само изгражда храма от основи, но създава най-важното – слотена и човеколюбива енория, която и до днес живее по заветите, оставени от Стареца.

На стр. 3

ХРОНИКА

България

Панихида за Екзарх Йосиф I по повод 98-годишнината от неговата кончина

Ежегодно в памет на блаженопочиналия Български екзарх Йосиф се извършва заупокойна служба край гроба му, който се намира в откритата южна галерия на столичния митрополитски храм „Св. Неделя“, в непосредствена близост до светия олтар. Тази година по решение на Светия Синод на БПЦ възпоменението бе извършено в неделния ден на **9 юни**. Заупокойната св. Литургия бе оглавена от Негово Превосвещенство Главинишки еп. Йоан, викарий на Варненския и Великопреславския митрополит Кирил. В съслужение с архиепископа бяха и д. протосингелът ставр. ик. Ангел Ангелов, свещенослужителите при храма: неговият председател ставроф. ик. Мина Минчев, ставроф. ик. Христоско Казакин, протодиякони Николай Цурев и дяконите Иван Петков и Петър Симеонов.

наследник на Екзарх Йосиф на първосветителския престол на Българската православна църква – се отправиха към гроба на Екзарха за възпоменателната богослужба.

Смирено застанали в молитва край гроба на приснопаметния първоерарх, Негово Светейшество патриарх Неофит и високопреосвещените митрополити Видински Дометиан, Западно- и Средноевропейски Симеон, Доростолски Амвросий, преосвещените епископи Стобийски Наум, Знеполски Йоан, Главинишки Йоан, архим. Дионисий, ставр. ик. Ангел Ангелов и духовенството при храма отслужиха панихидата за блаженопочиналия екзарх.

Те отправиха молитва към Бог, Който потъпка смъртта и дари с живот вечен вярващите в Него и надяващите се на Неговата ми-

лост, да прости всички волни и неволни прегрешения на приснопаметния екзарх Йосиф и да упокои душата му там, където почиват в мир душите на праведните.

Бог да прости Екзарх Йосиф! Вечна и блажена да бъде паметта му!

След края на панихидата на всички бе раздадено жито, хляб и вино в памет на починалия за „Бог да прости“ по Своята велика милост душата му: жито в символ на бъдещото възкресение, виното – на животоподателната Лоза Христос. Миряните се стичаха към светейшия Български патриарх Неофит и архиепископите, за да получат лично тяхното благословение и да изкажат синовната си почит и любов.

Александра
КАРАМИХАЛЕВА
Снимки: Нина
КОМАРОВА

Московският и на цяла Русия патриарх Кирил посети Зографския манастир

На **6 юни** Негово Светейшество Руският патриарх Кирил посети българския светогорски манастир „Св. Георги – Зограф“. Пред вратите на обителта светейният гост бе посрещнат от братята на манастира, начело с игумена хиархимандрит Амвросий.

Патриарх Кирил отслужи молебен в главния храм на манастира „Св. Георги Победоносец“, в който взеха участие: Милетски митрополит Апостол от Еладската църква, Волоколамски митрополит Иларион – председател на Отдела за външноцърковни връзки на Московската патриаршия, архиеп. Сергиево-Посадски Теогност, еп. Солнечногорски Сергей, клирици и миряни – членове на официалната делегация на РПЦ.

Предстоятелят на РПЦ се поклонна на главната светиня на обителта – чудотворната икона на св. великомъченик Георги Победоносец. След молебена патриарх Кирил отбеляза, че за първи път стъпва в пределите на Зографския манастир, че много е искал да посети тази обител. Той сподели, че пред чудотворната икона на великомъченика Георги Победоносец се е молил за Москва, чийто покровител е този светец.

Предстоятелят на Руската православна църква подчерта, че братята на „Зограф“ и в най-трудните времена не са отстъпвали от Православие, оставяйки верни „даже до смърт“. Пример за това е подвигът на 26-те Зографски преподобномъченици в XIII век,

отказали да се присъединят към унията и убити заради това от латинските кръстоносци.

В словото към присъстващите в храма патриарх Кирил спомена блаженопочиналите български патриарси Кирил и Максим и руските патриарси Именин и Алексий II, чийто трудове имат голямо значение за това и в наши дни да не угасват славянските лампади на Света Гора, на Атон да възраства славянското монашество.

За спомен от съвместната молитва предстоятелят на Руската църква подари на обителта икона с образа на Пресв. Богородица.

Игуменът на Зографския манастир разказа на Светейшия патриарх за светините, съхранявани в манастирския храм.

След това в архондарика се състоя среща на патриарх Кирил с братята на манастира, които поднесоха подаръци на предстоятеля на РПЦ за спомен от посещението му в Зограф.

patriarchia.ru

Свещеническо ръкоположение в Рагомур

На **16 юни** – Неделя на св. Отци от Първия вселенски събор – в радомирския храм „Св. Димитър“ бе отслужена архиепископска св. Литургия, която бе оглавена от Негово Превосвещенство Знеполски еп. Йоан, викарий на Софийския митрополит. Съслужиха ик. Иван Плочарски – председател на храма и архиепископски наместник, ик. Кирил Дидов – духовен надзорник на Софийска епархия, свещ. Георги и свещ. Александър от храмовото духовенство и дяконите д-р Петър Симеонов и Димитър Димитров. Литургичните песнопения бяха изпълнени от сборна група певци от София, ръководени от г-н Андрей Касабов, секретар на Софийския св. митрополит.

По време на св. Литургия Знеполският еп. Йоан ръкоположи нов свещеник за нуждите на Софийска епархия – дякон Димитър Димитров от Радомир. Той е завършил паралелния курс на Софийската духовна семинария, след което се е дипломирал и като

магистър в Богословския факултет на Софийския университет. Владиката като го настави за новото му духовно поприще, му пожела да бъде ревностен и всеотдаен в своето църковно служение.

Многолетствие за новоръкоположения свещеник Димитър завърши богослужбата, след което той раздаде нафора на вярващите, които го поздравяваха и му отправяха благопожелания.

Весела ИГНАТОВА
Снимка: Андрей КАСАБОВ

Орган на БПЦ за председателя на БАС

На **11 юни**, в деня на чудотворната икона „Достоинство ест“, по решение на Св. Синод председателят на Балканското атонско сдружение Андрей Кривоств бе награден с църковния орден „Св. св. Кирил и Методий“ – I степен.

Орденът бе връчен в Синодната палата лично от Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит в присъствието на членове на Светия Синод.

Обръщайки се към г-н Андрей Кривоств, Негово Светейшество отбеляза, че орденът е отличие за неперестанните му усилия в пол-

за на Православие, свързани с разпространяване в пределите на БПЦ на светини, съхранявани на Света Гора – Атон, правейки ги достъпни за българските православни християни. Както особена заслуга патриархът отбеляза дарената от Свещения Киногис чудотворна икона „Достоинство ест – Българска“.

Иконата „Достоинство ест – Българска“ се превърна в покровителка на България, като за това време благослови християните от София, Търговище, Варна, Шумен, Велико Търново, Сандански, а сега и Поморие.

Пресв. Богородица чрез

чудотворния си образ дари мнозина с просимото от тях, като за това свидетелства големият брой дарове, дадени на иконата.

Г-н Андрей Кривоств благодари сърдечно на Негово Светейшество за високото отличие, както и на всички митрополити, членове на Светия Синод. Той отбеляза, че за него орденът носи висока отговорност и сподели, че няма да пожали сили и в бъдеще за разпространяване на светините, съхранени в Градината на Пресвета Богородица – Света Гора-Атон.

Валентин
ТОДОРОВ

ДОКУМЕНТИ

ИЗЯВЛЕНИЕ НА СВ. СИНОД НА БПЦ

относно провеждането на гей-парад в София на 22 юни 2013 г.

Светият Синод на Българската православна църква-Българска патриаршия, изразявайки позицията на православните клирици и християни-членове на БПЦ, заявява категорично:

Всяко нарушаване на Божиите заповеди сериозно уязвява душевния мир и хармоничното развитие на човешката личност. Оттам произлизат и всички останали междуличностни, семейни и обществени разстройствата и конфликти.

Хомосексуалността, бисексуалността и транссексуалността са противоречиво и особено вредно нарушаване на Божията повеля и благословение на брачната любов между мъжа и жената като неотменима основа за нормалното и благодатно съществуване на човешкия

род, за трайното благоденствие на обществото и за положителното израждане на детските личности. Нетрадиционната сексуална ориентация противоречи на библиейския разказ за произхода и призванието на хората, защото: „Рече Господ Бог: не е добро за човека да бъде сам; да му сътворим помощник, нему подобен. [...] И създаде Господ Бог от реброто, взето от човека, жена, и я заведе при човека. И рече човекът: ето, това е кост от костите ми и шълт от шълтата ми; тя ще се нарича жена, защото е взета от мъжа (си)“ (Бит. 2:18, 22,23). А шом за мъжа и жената е казано: „И сътвори Бог човека по Своя образ, по Божий образ го сътвори; мъж и жена ги сътвори“ (Бит. 1:27), от това следва, че всяко противое-

ствено взаимоотношение между двата пола или между представители на един и същи пол представлява обезчествяване на човешката личност и лишаване на човека от възможността да се богоуподобява и спасява.

Затова призоваваме властимащите да отменят провеждането на предстоящия гей-парад, тъй като заплахата моралните устои на обществото ни, както и здравето на нашите деца и на българската нация като цяло.

Молим Бога да даде начин на покаяние на всички, които се намират под действието на горните заблуди и страсти, да им прости съгрешенията и да ги облече в нетленната дреха на Своята правда! Амин.

От Канцеларията на
Св. Синод

В памет на архим. Поликарп (Мадзароглу)

От стр. 1

През 1963 г. е изпратен на послушание като председател на солунския храм „Света София – Премъдрост Божия“, а от 1962 до 1968 г. е игумен на манастира „Св. Теодора Солунска“. През 1970 г. преминва на служение в Касандрийска епархия, обхващаща вътрешния ръкав на полуостров Халкидики – Касандра и част от източната страна на полуострова по посока Солун. Малко известен факт е, че селената, отглеждани и умножени по-късно в стократен плод от стареца Паисий Светоорец – сестрите на манастира „Св. ап. Йоан Богослов“ край Суроти, са посетили от стареца Поликарп, който с големи трудове изградил материалната база, пътя, водоснабдяването на манастира и организирал сестринството, съставено от боголюбиви девичи – негови духовни чедо от годините на служението му в Солунска митрополия. През 1983 г. Старецът откликва на призива на Александруполюския митрополит Антим Русас (сега Солунски митрополит) и с няколко сестри от Суроти заминава за Александруполис, където Бог го дарява с милостта си да засади и отгледа с много любов най-свършеното си многоплодно дърво – манастира „Панагия ту Евру“ при село Макри, и да се превърне в незаменима духовна опора за целия източен район на Егейска Тракия.

Като добрия слуга (вж. Мат. 25:21) отец Поликарп върна Богу дадения му талант на пастирството стократно преумножен. Плодовете на това здраво засадено в земята добродетелно дърво, което бе самият той, са далеч извън пределите на Гърция. Стига ни да каже само, че плод от това дърво е и настоящият Антиохийски патриарх Йоан.

Сега Старецът почива в мир, влязъл в радостта на своя Господар (вж. Мат. 25:21), Ар-

хипастира и Пастирначалника на всички ни, Господ Иисус Христос, и от доброто място, което Господ му е отредил заради многоплодните му трудове, продължава грижата си за своя манастир – „Панагия ту Евру“, за сестринството му, за всички свои чедо и всички християни, които Бог удостои с милостта Си да го срещнат, него – стареца Поликарп (Мадзароглу).

Прот. Емил ПАРАЛИНГОВ

Преди около тридесет години в епархията ни дойде един никому непознат архимандрит, който засади в духовната ни почва слабо дръвче с осем-десет крехки клончета, под бдителния поглед на мъдрия архипастир митрополит Антим (Русас). Това дръвче с благословението на владиката и добрата ръка на градинаря и по името му (поликарпос – многоплоден) започна да расте, да се разклонява и да дава обилен плод. Бе обикнат от народа и с времето придоби известност сред вярващите като киновията „Панагия ту Евру“ (Св. Богородица Еврос).

Кой бе този архимандрит, дарил местната църква с изпълнението на дългоочакван свят копнеж? Един духовник в зряла възраст, малко над петдесетте, но на вид по-възрастен. Винаги мъчалив. Говорещ малко, а за себе си – никога. Бе един от тези, които Бог бе избрал да бъде кръстен в огъня на изкушенията още от младини. Ако истинското добро се преследва от духовете на злостата и от съдниците само по външност, то тогава той бе истински Божий раб, който през целия си живот вършеше добро. Оттеглил се на доброволно заточение, търсейки къде да посади дръвчето и да се отдалечи от скърбите на неправдите и безчестието, предизвикано от хора, съдещи по своя мярка. Но не успя да се скрие! Божият народ, винаги жаден за истината, го откри чрез непогре-

чимата си интуиция. Намери в негово лице тихия, вгълбен служител на Всевишния, духовния отец, от когото се нуждаеше. Беоценен и от мъдрия и опитен митрополит, прелел го със сърдечна близост, дарувал му немалка помощ, преценявайки го първо внимателно със справедливия си поглед. Така скоро и съвсем естествено стана част от местното общество, известен като „Стареца“.

Името му беше синоним на духовен ветеран, сигурност и православност, утешение в безкрайните житейски проблеми, изискващи не просто решение, а внимателен поглед и съпричастност. Лека-полека, като плод на естествено съзряване Стареца стана мерило и духовен ръководител, изповедник и наставник, доверена личност и прибежище. Времето изглади духовните връзки, а искреността и отеческата му загриженост ги освети. Манастирската общност се разви под ведрата му сянка и се оформи чрез чистия му светогорски дух.

Със Света Гора още от младини бе сключил договор на свята отдалечност. Тичаше без да се замисли, където смяташе, че съществува нужда за помощ от всякакво естество. На светогорските отци служеше с ревност, стигаща до саможертва. Извършваше многочасови преходи в пошуста – пеша, натоварен, не просто като поклонник, но като благочестив, истински слуга. Грижеше се за келитите, скитовите, за пустинниците, с готовността и безкористността на най-близко духовно родство. А те, жителите на Света Гора, го смятаха за свой. Казаха: „Поликарп“ – и се успокояваха. Знаеха, че ще поеме и доведе докрай делото по най-бързия и добър начин. А облагодатените светогорски отци се молеха за манастира ни, и о. Поликарп ги смяташе за келителите, за този техен принос и тайствена съпричастност. Ние тъй, сестринството на „Св. Богородица Еврос“, знаехме как и колко много цяла Света Гора цени и приема стареца ни. Това бе облекчение от неправдите и клеветите на времето. Бе потвърждение, че той като чисто злато, изчищено от всякакви примеси, преминаваше през горнилото на изкушенията. На Света Гора говореха за него с обич и уважение. А бяха побелели старци – а той тяхно чедо.

Какъв бе характерът на този добър църковен работник? Недостъпен и непознат, пазен винаги „в скришно“. Бе великодушна природна натура, обдарена с много таланти, с рядка харизма на водач и прозорливост. Виждаше нещата отрано и онова, което казваше, се потвърждаваше с времето, често за нас голямо учудване и страх. Всяка негова дума имаше тежест, значение, пророческа сила. Всяко негово предсказание, колкото и странно и невероятно да беше да се сбъдне, се изпълняваше с математическа точност. Бог го просвещаваше. Бог говореше чрез устата му и

ние чакахме с пълна вяра изпълнението на думите му. И никога не оставахме излъгани, макар че думите му надвишаваха възприятостта ни.

Обичаше земята и се грижеше за нея с познание и усърдие по природна дарба. Знаеше кои дървета са подходящи и как се отглеждат. Вземаше мерки за увеличаване на плодородието им – винаги резултатни. Насаждале живи плетове от храсти и дървета, с които спираше ветровете и морските въздушни течения и така осигуряваше плодородие и добра реколта за овошките и маслиновите градини. А когато някое дръвче имаше проблем, той не се предаваше, докато не изчерпи всички възможности да му помогне. Когато не успяваше, го заменяше със здраво дръвче, макар че срещаше неодобрението ни. С това показваше състраданието, мъдростта и здравата си решителност. Взимаше дръзки решения, които ни изненадваха, но крайният резултат показваше, че е имал право.

За земеделските работи използваше съвременната техника със свободата на човек, живеещ в своето време. Но добре преценяваше докъде достига ползата от технологиите и беше строг без снизхождение, ако безопасността и сигурността ни биха били застрашени. Затова никога не позволи употребата на Интернет в манастира и прилежащите му сгради, виждайки опасност от нахлуване на чужд дух в надматериалния живот на аскетата, имащ за цел постигането на светостта.

Живя сред нас, оставяйки незаличимите си следи навсякъде около нас. В храмовете, които благоукриваше с голяма любов и внимание. В дворовете, които пълнеше с розови храсти и хортензии, донасяйки ги от съседна България. В щемните, които правеше, за да осигурява напояването и цъфтенето на цветните лехи. Помним го винаги тежко натоварен с обемисти пакети или огромни саксии, връщайки се от своите пътувания. Често за по-голяма сигурност пренасяше чупливите предмети и стъклените кандила за храмовете, държейки ги в ръцете си през цялото време на пътуването си, каквито и усилия да му струваше това. Радваше се да вижда храмовете не просто подредени, а с мярка благоукриване. Липсата на важни неща за храма, но и претрупването му бяха за него непоносими.

Бдително следеше за всичко в храма и не позволяваше отклонения, но при необходимост отстъпваше натъжен. Храмът, най-важната част на манасти-

ра, сърцето на киновията, мястото на извършване на Тайствата и богослужебните събрания, заслужаваше всички негови грижи за свещеността. Това бе и основна причина за многоото усилия и дълги пътувания в търсене на свети мощи, за духовно обогатяване, благословение и небесна закрила на манастира ни и вярващия народ. Истинско шастие за нашия отец бе да спечели и най-малкото парченце свети благодатни мощи. Светогорските отци, познавайки светия му копнеж, се грижеха да изразят чувствата си по този най-прекрасен начин...

Бе наистина незлобив. Прощаваше от цялата си душа и никога, дори с по човешки оправдана горчивина не споменаваха факти, белязали като с нажежено желязо живота му. Прощаваше и научавахме това, макар че бе трудно за нас, тъй като ни държеше на дистанцията за наша духовна защита. Едно го занимаваше и той правеше всичко възможно за постигането му – духовното и материалното осигуряване на манастира.

Изискваше от нас строгост и монашески дух. Простерката му бе често само с изпитателен поглед или жест, с който възстановяваше реда. Самият той бе строг, сериозен и безшумен. Словото му – сол. Не приемаше никакво отпускане, свободно поведение или каквото и да е отклонение от правия чист евангелски път. Дори само присъствието му излъчваше доверие и респект. Най-честият ни въпрос беше: „Какво каза Старецът?“ Или: „Благослови ли е Старецът?“ Думите му бяха за нас непрестъпен закон и сигурност. Нито разсъждавахме, нито се занимавахме с наредбите му. Така бе закръмено сестринството ни.

Следва
Сестринството на м-ра
„Панагия ту Евру“, Макри,
Александруполис

Превод от гръцки
Анна ПАРАЛИНГОВА

Преводът е направен с благословението на монахия Макрина – игуменка на манастира „Панагия ту Евру“, Макри, Александруполис.

ДОКУМЕНТИ

Кандидатури за ръкоположения на священослужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски преписки за ръкоположения на енорийски свещеници и свещеномонаси, на основание чл. 134 и във връзка с чл. 132 от Устава на Българската православна църква реши да бъдат публикувани имената на следните кандидати:

Сливенска епархия: монах Софроний (Стефан Радев Йорданов), брат на манастира „Св. Спас“, Бакаджика, Ямбол – за йеродякон и йеромонах;

Неврокопска епархия: Борислав Иванов Галчев от гр. Добринище, Разложка духовна околия – за енорийски свещеник;

Старозагорска епархия: Александър Антонов Костов от гр. Казанлък – за енорийски свещеник.

ОБЯВА

От 1 юни отвори врати нов църковен магазин „Св. Иван Рилски“, който предлага голямо разнообразие от църковна утвар, книги и др.

Адрес: София, бул. „Македония“ № 13
(до Гръцката църква).

Телефон за връзка: 0882/70-65-04
www.monastira.com

От стр. 1

ха Покровителката на фестивала, а в България. В градската пред храма, посред икона „Достойно естъ – Българска“, ще благославя участниците във фестивала,

Посрещането на чудотворната икона „Достойно естъ“ от кмета Ив. Алексиев и зам.-кмета Ил. Джингов

Тържественото пренасяне на иконата до храма долакич „Рождество Богородично“

Момент от удостояването с грамоти и плакети на хората, допринесли през годините за провеждането и популяризирането на фестивала

положена за поклонение в храма долакич „Рождество Богородично“.

Непосредствено преди откриването на юбилейното издание чудотворната икона потегли от София и на 7 юни бе тържествено посрещната от Негово Високосекоевество Сливенско-реосвещенство Сливенският митрополит Йоанкиий, духовници и фестивалните участници в началото на главната улица на града. Иконата пристигна, носена на ръце от кмета на града г-н Иван Алексиев и придружавана от архим. Йеротей, игумен на Поморийския манастир „Св. вмчк Георги“, Оттам с литийно шествие, при пеещите на възкресни и Богородични тропари, бе отнесена към храма.

Смълчания, надвиснали през дядови облаци се разпръснаха и съзвониха, въпреки късния час, 19.00 ч., поздравиха

свещенослужители, отпраща моленба към Пресвета Богородица – Достойно естъ за закрила и ходатайство пред Родилца се от нея Христос, Бог наш. После отпраща водосвет и поръчи с китка молещите се.

В съслужение с архидякон по време на чинопоследования бяха ик. Иван Стойков, председател на храма долакич; прот. Кирил Попов, ръководител на Софийския свещенослужителски хор; ик. Панайот Чаков, архидяконски заместник на Йамбол; ик. Петър Куманов, председател на храм „Преподобни естъ Господи“; ик. Божидар Желев, председател на храм „Св. Йоан Рилски“, Рава и „Св. Йоан Рилски“, Рава и „Св. Йоан Рилски“, Бургас; и свещ. Нею Мари-

нов от храмовото духовенство. Иконата бе въведена в храма, а участниците във фестивалните дни, поведени от Негово Високосекоевество и кмета на града, се отпращаха към откриването на централния градски площад за откриването на събитието.

Там музикалният директор на фестивала г-жа Йорданка Панчева-Туджарова даде думата на кмета на община Поморие г-н Алексиев за приветствателните думи и официалните лица. След приветственото си слово г-н кметът удостои Негово Високосекоевество Сливенският митрополит Йоанкиий със звание „почетен гражданин на град Поморие“ за неограничаване му с организаторско почитание на форума. С почетни грамоти и плакети бяха наградени хора, допринесли през годините за организацията на фестивала, който със своето десетгодишно юбилейно форматирание на нов традиционен елемент в културната практика на нашата страна. Те бяха официално представени от г-жа Ивана Анастасова, изпълнителен директор на фестивала.

В десетото юбилейно издание на международния певчески форум „Достойно естъ“ участват хорове от де-

Десети международен фестивал на православната музика „Св. Богородица - Достойно естъ“

БОЖЕСТВЕНА СВЕТА ЛИТУРГИЯ

В рамките на X юбилейен международен фестивал на православната музика „Св. Богородица – Достойно естъ“ бяха отслужени божествени литургии в два от дните му – в неделята ден, 9 юни, и в именина ден на форума, 11 юни, когато цялата Православна църква възпоменава чудото, станало пред иконата „Достойно естъ“, който ден бележи и куминацията на печенския събор.

В неделя с участието на хоробе от фестивала бяха отслужени св. литургии в храмове на градовете Поморие, Бургас, Несебър и в Поморийския манастир „Св. вмчк Георги“. В храма долакич „Рождество Богородично“, Поморие, бе отслужена архидяконска св. Литургия, одавена от Негово Високосекоевество Сливенският митрополит Йоанкиий. Съслужиха му архим. Йеротей, игумен на Поморийския манастир, прот. Кирил Попов, член на селекционната комисия, свещ. Емилян Михайлов и свещеници от сослужащите хорове.

Храмът бе преизпълнен с православна богомолци от деветте страни-участнички в септемврийния събор. На молшвен именован празник присъстваха кметът Иван Алексиев, зам.-кметът Илия Джингов, местните организатори на фестивала и др. официални лица. Централното певческо място при клироса заде възгодоушният общин председател на селекционната комисия копр. Димитър Димитров. Но не е във възможностите на човешката реч да опише онази съвършена хармония на богочовешката музика – църковното песнопение, което има способността в ограничеността на времето да преоолее пространството и да влепти в небесното, свързвайки ангели с човеци. И особено козато то се издига от целостта на целия храм, който отъвържда се оказва изпълнен с „небвници“.

Проповедта на Владиката Йоанкиий по обичай взе по-

вод от евангелското четиво – чудото с проглеждането на Сперогения. Познат в тълкуванията си със сладостта на свемоотеческата мъдрост, Всички погледли с жажда се устремиха към умиляващата душата архидякон.

„Страданиято е трудно поносимо за неукрепналия във Вярата, за онези, който не възлага изцяло надеждата си в Бога. Но то винаги остава своя отпечатък.“

В света има много страдания, страдат млади и стари, деца и юноши. Всичко това е тайнствено, не можем да изследваме Божествената промисла, който винаги остава скрит за нас. Но надеждата, която имам Сперогения, била с неог докрай. Тя го подкрепяла, тя го утешавала, тя го подпомагала. И един прекрасен сен Сърбевецът Исус Христос, знаейки и Виджайки неговото страдание, го изкувала.

Веднага обаче се явила и противната страна: кой може да прави чудеса, и то в събота? Но Господ е Творец на съботата. Затова Той го изкувала мosesа – за да докаже, че за Бога Всеки ден е свещен и може да върши в него делата на Своя Отец. [...]

Едва ли е нужно да се говори за страданиято в нашето неспокойно и тревожно време, защото то ни съпътства сутрин и вечер. Но то е, което за нас едно ошещение невдимо. [...] Ние никога не можем да викинем в дълбочината на Божествените дела, как Господ снизхожда към нас в страданиято. Защото страданиято поражда състрадание. Исус Христос, Виджайки Сперогения, го изкувала. Тук страдание е, че родителите не изповядват Христос, може би защото не познали любовта Му, защото се страхували да не загубят нещо зено.

Докато той, страдащият, прогледал телесно и духовно за радост и утеха на Всички повярвали в истинския Месия. Защото освен телесна, има и духовна слепота. Ду-

Хорната слепота е невиджана на доброто и виджана на злото. Виджана не по православниому. [...] А страданиято ни прави милосърдни, умилва ни, насочва ни към усърдна молитва. Страданиято за нас е духовен лечител, който винаги може да ни помогне.

Но ние, човеците, сме твърде нетърпеливи и в малкото, и в голмото. Защото страдаме от блиски и от далечни, и от завистливост. Св. Йоан Златоуст казва: „О, завист, ти си коренът на смъртта! Ти си най-острата игла, която се забива в сърцето на човека и не преминава до края на живота“.

Моленба пред иконата „Достойно естъ“ при откриването на фестивала

Парадно шествие на гостуващите хорове от храм „Рождество Богородично“ до централния площад

В празничния ден, 11 юни, с иконата „Достойно естъ“ са председател на селекционната комисия д-р Д. Димитров и дъщерията, участела и св. Литургия

вите състави и техните изпълнения тази година са: доц. Димитър Димитров, почетен председател, доц. Весела Гелева, прот. Кирил Попов, Йорданка Панчева-Туджарова и Таяна Николаева-Владева.

По време на станалата традиционна среща на диригентите и ръководителите на хорните състави с организаторите на фестивала, която се проведе сутринта на първия фестивален ден, 8 юни, освен приветствията на гостите към домакините, бяха отгочени и детайлите по програмата на фестивалните концерти – редът на хорвете, местото на изпяване за различните състави и други организационни въпроси.

Последва лекцията на тема „Църковно пееие и ду-

ховност“, изнесена от прот. Кирил Попов.

Накрая бе даден концертът от името на туроператорите на община Поморие. Приветствие произнесе г-жа Велика Славова.

Самите фестивални концерти започнаха от 15.30 часа в храма долакич „Рождество Богородично“. Чудотворната икона „Достойно естъ“ бе изнесена през дверите на храма, за да може всеки безпретъпявано да се покани на обрзана на Божията Майка по време на няколкодневния и престой в Поморие, както и за да осветва с присъствието си града, превърнал се в най-голямата православна пеница.

Негово Високосекоев-

Завистта е една грува причина да не можем да се радваме. Докато, козато имаме любов, ние се радваме, защото радостта е първото чедо на любовта. А любовта е най-висшата добродетел. Тя върши чудеса. Радвайте се с онези, който се радват и плачат с онези, който плачат. Да се радваш с радващите се е дело Велико, дело богоугодно – да излъчваш любовта си, почиташ си, добротата си.

Затова ние се радваме с дошлите в нашата ерад, за да възлетят Бога и Пресвета Богородица. Чудни са делата Божии. Неизмерими по сила и величие. Докато слушах църковните песнопения, бях особено развълнуван. Те имат силата да развълнуват душата и бързо да я утешават. [...] Благопожелавам на Всички хорове, наши скъпи и многожелани гости, който пътуват от много далече, за да изпълнят един дял на любовта и един дял към Пресвета Богородица, дано Бог и Пресвета Богородица да благоословят този ерад много години да се наслаждават от техните песнопения! Защото фестивалът на православната музика ще гаде в свое време плодове и тегурва в бъдеще Всички тези песнопения ще бъдат оценени. Затова нека благоословим на Бога за Всичко! Амин.“

В продължение на половин час множество причастници пристъпваха към светлия помир, а после Всички пристъпваха се благословиха от Високосекоевествения архидякон, като взимаха нафора от ръката му.

В деня на патронния празник на фестивала „Достойно естъ“ св. Литургия в храма долакич „Рождество Богородично“ бе отслужена от председател на храма ик. Иван Стойков. Съслужиха с него архим. Йеротей, архим. Януарий, игумен на Шипченския манастир „Рождество Христово“, прот. Кирил Попов. Молитвено участие в св. олтара взе архим. Теофан.

Песнопенията на празничната вечер Литургията отбон пробуждаха от Всички кметата на храма участниците на хоробв състаби от фестивала.

Последва заключителният концерт на участниците, по време на който бяха обявявани отличените от журито хоробе. А. ХРИСТОВА

Девически хор при Успенския храм на ср. Красногорск, Русия

Женски хор „Христина Морфова“ при наорно читалище „Др. Петър Берон“, София

Сборен хор от 150 души с председател на всички хорове-участници под диригентството на прот. Кирил Попов при завършването на фестивала

българското музикално изкуство никога няма да забрави своя корен – църковното молитвено пееие.

Ангелски могат да бъдат названи гласовете, които огласяха Поморие и през четвъртия фестивален ден от Международния фестивал на православната музика, 16 юни. Под храмовите куполи, на откритата сцена на централния площад, на видеокраните, издигнати сред курортната красота, в хотелски помещения за респетиционна подготовка, нависнали из града се носеха чудни гласове, които възпяваха хвала на Всеблагия Бог и Пресветата Майка – един великолюпен принос пред славата на Бога и благостта на Небесната Царина.

През този четвърти фестивален ден на финала на втората му част молитвените възгласи се облякоха в гласовете на сборна хорова формация от общо 150 хористи от всички участващи хорове, вследствие на което се получи една забележителна професионална вокална комбинация под талантливото и опитно диригентство на прот. Кирил Попов, член на селекционната комисия. Този неслухоратно изрази възхищение си от забележителния възкресна надежда, че

нието, любовта и търпението“ (св. Ефрем Сирин, Пс.16) като един величествен възглас към Твореца: „Благий Човеколобе! Ако върху тревата, върху цветята и върху всяка земя зеленина обилно се излива Твоята благодат навреме, то колко повече ще дадеш Ти исканото на Твоя раб, който Ти се моли!... Поръси и моето сърце с росата на Твоята благодат, благий Човеколобе!“ Нека се приближи молението ми пред Тебе, Господи! Дарувай ми от Твоего свято семе, та да мога да Ти принеса ръкобай от обилни добри плодове и да Ти кажа: слава на Този, Който е дал какво да Му принеса, и да се поклоня на Отца и Сина и Светия Дух!“

Този прелестен фестивален изрази възхищение си от забележителния възкресна надежда, че

А. ХРИСТОВА и А. ПЕТРОВА

Трио „Херувими“ – хранител на...

От стр. 1

детска градина, а Роза Борисова Петрова е директор на детска градина в Страцин и Бата. Триото „Херувими“ създадохме през 2005 г. с единствената цел да се пее в църквата.

В началото то се водеше към църквата на село Бата с отец Петър, който е ефимерий на поморийския храм „Преображение“. Сега вече не сме към даден храм, а където ни ангажират за богослужението. Напоследък на св. Литургия пеем най-вече в Поморийския манастир „Св. Георги Победоносец“, всеки месец сме на една-две св. литургии там. Дано Пресвета Богородица даде да има повече възможност за реализация.

– Днес, на юбилейното издание на фестивала „Достойно ест“, все сте единствените участници в категория 2 – за източноцърковно пеене.

– Да, странно наистина. Надявам се, че за въдеще ще има и други участници и няма да сме единствените. Но предполагам, че на певците не им е леко да изпълняват това пеене. То е по-тежко за изпълнение, защото, ако не го съпреживяваш искрено, звучи по-монотонно. А и като техника, като звукоизличане е по-трудно за пеене. Исонът е трудно да се държи на един постоянен тон. Трябва да имаш въздух. Истината е, че определено не всеки може да го изпълнява.

– Вие, изпълнителите на източноправославно пеене, сте солта на православната музика. Как мислите, ако автентичният извор липсва, няма ли да се отдалечим от първородната ни музикална традиция?

– Наскоро, през месец април т. г., взехме участие заедно с хор „Благовестие“ във фестивал в Украйна, град Тернопол. Но ние като трио се явихме отделно. Там фестивалът също бе голям, но той не бе само за православна музика, а за всякаква църковна музика.

И накрая връчиха на триото ни „Диплом за съхраняване на автентичното църковно пеене“ – тоест, награждават ни за това, че изпълняваме именно източноцърковно пеене.

– Според Вас има ли разлика между двете изпълнения – хорovo, от балкона, и псалтирско, от певницата?

– Различно е, разбира се. Ако вложиш чувство и мисъл в това, което изпълняваш, едното е много по-различно от другото. Определено при певницата се иска повече съсредоточеност. Защото, когато са мнозина, всеки разчита и на другия. Докато, когато сме малцина, когато сме три, всеки глас се чува и няма как да се скрие зад другия. Когато съставът е по-голям не е нужно да вложиш особено голяма мисъл и съсредоточаване, можеш да си позволиш и да не се съсредоточиш особено в пеенето. А се надявам да сме предали именно това, съсредоточена мисъл и молитва.

И искрено се надявам още да има занаят пред повече участници – хорове, състави и индивидуални изпълнители на фестивала, които пеят източно пеене.

– С какво се отличава десетото юбилейно издание на фестивала „Достойно ест“?

– Много съм доволен от фестивала тази година. Той бе различен може би с жеста, с реверанса към всичките участници, който направиха и се постаряха да направят организаторите. От тяхна страна имаше приятни жестове на вниманието.

И особено накрая с този сборен хор с ръководител протоерей Кирил Попов. Невероятен диригент! Съжалявам, че не съм го познавала досега. Даже исках да му благодаря лично.

Много се надявам, той да организира или курс, или семинар точно за източно пеене. И тези песнопения в момента да се изучават заедно с участниците. Защото си имат специален начин на пеене. Догодина, ако може да го направя и на момента да се изучават песнопенията, мисля, че ще има много желаещи.

– А Вие лично как се обучавате и напредвате като клиросен певец?

– Аз съм самоук певец. Никой не ми е обяснявал, защото в района няма псалт, който да пее правилно. Самообучавам се по ноти, по слух – както го чувствам. Много се мъчих да ползвам невми, но няма как сама да успея. Има, разбира се, множество обяснения по интернет, но не става така.

– Вашите заключителни думи за фестивала?

– Пожелавам успех, а на организаторите все такава всеотдайност!

Чрез езика на музиката

От стр. 1

– Как се сформира този хор, който изпълнява и православно пеене?

– Сформира се преди три години в Лил сюр ла Сорж, който е на 20 км от Авињон, Южна Франция. Това е един малък град с около 25 хиляди жители. Туристически град, какъвто е и Поморие. Аз имах желанието да

Бисер Костадинов е завършил ДМА „Проф. Панчо Владигеров“ през 1984 г. със специалност пеене, фагот и пиано. Работи в Българската хорова капела „Светослав Обретенов“. През 1987 г. става лауреат на конкурса на Николай Гюзелев, излъчен по БНТ. От 1991 г. живее и работи във Франция. Лауреат е на конкурс в Лион. През 2010 г. записва двоен албум „Солови песни на Добри Христов“ в Радио Варна. През 2012 г. по повод Националния празник на Р България 3 март е поканен от посланика ни в Париж г-н Марин Райков за солист в концерта на Националната гвардия на Франция под диригентството на Себастиан Биар.

създам музикална формация, с която да интерпретирам ренесансова и барокова музика.

Като хоров диригент и оперен артист имам часове по пеене и избирах между хората, които познавам.

Така хорът се сформира от мои ученици, както и от техни приятели, които разбраха, че имам такова желание. Направих и селекция, защото имаше много желаещи, но не всички бяха подходящи за състава. Не по липса на талант, а защото аз не търся хомогенност на звука, което обикновено се търси в един състав. Търся персоналният цвят на всеки глас. Защото когато пеем ренесансова музика, с четирима певци правим четиригласна музика, тоест, те са почти солисти. Това изисква много голяма самостоятелност, много голямо хладнокръвие. Защото, когато си сам, това е много отговорно и на сцената то не се импровизира лесно.

– Няколко думи за Вас самия и Вашата професионална дейност във Франция?

– Оперен певец съм. Във Франция живея от около 24 години. Бил съм дълги години в операта в Лион, в Нант, в Мец, в Орлеан. От няколко години прекъснах оперната практика, тъй като тя предвижда винаги да си на път и за семейството е тежко. Сега съм на самостоятелна практика: уроци по пеене, дирижиране и преподавателска дейност. Паралелно с това правя концерти, като продължавам да пея оперни арии. Последният ми двоен албум бе с оперни арии на български композитори.

– Тоест далеч от България, във Франция, Вие всъщност популяризираще българското изкуство?

– Аз съм българин и ще си остана българин. Освен този

албум, за който споменах, преди две години записах в Радио Варна един двоен албум „Солови песни на Добри Христов“, който е с пълното творчество на Д. Христов. И този албум влезе в програмата „Варна – културна столица на Европа 2019“ за нейната кандидатура.

– Направи впечатление, че и изпълнението на ансамбъла Ви „Кантус Диксит“ бе в традицията на българското пеене, а не в руската или друга традиция.

– Да. Ще ви кажа откъде идва и ще бъда поласкан, ако действително е така. Защото човек е силен там, откъдето са му корените. Две години съм бил в Хоровата капела „Светослав Обретенов“. Мой диригент бе проф. Георги Робев, както и Методи Матакиев. С Васил Арнаудов сме правили концерти. Това са изключителни личности и човек не може да забрави това, което е споделил с тях.

– Уникалното беше, че тези хора, французи, предадоха прекрасно молитвеното православно пеене.

– Много благодаря. Знам, че не беше перфектно, но те направиха това, което можах. Бих искал да се усъвършенствам и

по-добре. А задълбочаване в този репертоар не може да има без помощта на човек, който да владее действително същината на произведението, кой, кога го е написал и т. н. Сега засега сме само на ниво музика. Музиката ни говори.

– Къде концертира ансамбълът с православните си изпълнения?

– Предимно в храмове, които разполагат с добра акустика. Ние ги изпълняваме извън богослужението, тъй като православна църква има в Авињон, но тя не е с особено акустични качества. Изпълняваме православната музика на концерти в различни църкви. Защото църквите са на разположение на артисти певци и те могат да представят в тях своите изпълнения.

– Има ли слушатели за тези концерти на православната музика?

– Да. Интересът на публиката, специално на френската, на западноевропейската публика към православната музика е огромен. Защото те не я познават. Има състави, които се опитват да я направят, но тя си остава ноти... не знаят къде да ди-

шат. Докато аз съм с доста голяма практика.

– Какви са впечатленията Ви от фестивала „Достойно ест“?

– За нас бе изключителен шанс да сме селектирани за фестивала. Ние сме възхитени от организацията. Още веднъж благодаря, като използвам микрофона ви да го кажа още веднъж, на организаторите, на църковното настоятелство, на туристическата агенция, на всички, които вложиха труд, усилия. Всички тези хора бяха в перфектен синхрон, за да бъде посрещнати и престоят ни да бъде добре приет. С други думи, това е един прекрасен град и нашето желание е да се върнем отново.

– Благодаря Ви, желая Ви слънчеви дни и до нови срещи!

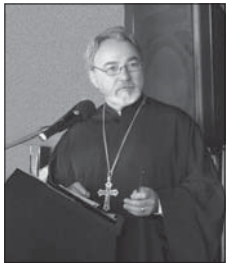
Разговорите води Анула ХРИСТОВА

ЦЪРКОВНО ПЕЕНЕ И ДУХОВНОСТ

На юбилейния фестивал „Достойно ест“ директите и ръководителите на хорвите състави имаха възможността да чуят интересна лекция, изнесена от протоиерей Кирил Попов, член на селекционната комисия, и посветена специално на църковната музика – на нейната същност и духовно значение, на нейната история и мястото ѝ в живота на днешните християни.

Отец Кирил започна своята лекция с мъдрите слова на св. Йоан Златоуст: „Църквата е едно голямо семейство, а семейството е една малка църква“. Той посочи, че фестивалът е едно тържество на Православието, за което трябва да въздадем благодарност на Бога. Както и че църковното песнопение е не просто изпълнение и не просто изпълнение на песен, защото в неговата

сърцевина е заложена преди всичко църковността и духовността – то е дишане на богослужението, жива връзка на небесното със земното: „Свят, свят, Господ Саваот“. Сам Спасителят положил началото на новозаветното пеене, когато, възпявайки, се изкачил със Своите ученици на Елеонската планина и по такъв начин осветил пеенето на Своята земна Църква. Светите апостоли също са утвърждавали църковното

пеене като най-мощно средство за въздействие върху духовния свят на човека, както това е описано в апостолските постановления – при Успението на Божията майка и при погребението на св. пърvomъченик Стефан. И така апостолите са узаконили изключителната важност на църковното пеене, а през първите три века било установено изискването то да бъде благопристойно и чинно по своя характер на изпълнение, а хармонията в него да бъде строга и целомъдрена, без разкош и разпуснатост.

През епохата на св. Константин Велики на практика било положено началото на истинската история на църковното пеене: изискванията за него получили свой траен, завършен вид, достигнал и до наши дни. Тогава именно било прието 15-ото правило от

Лаодикийския събор, според което църковното песнопение може да бъде изпълнявано само от канонически певци в Църквата, които имат специално посвещение за тази дейност.

Отецът наблегна на факта, че в утвърждаването на църковното песнопение през вековете светите отци (св. Йоан Златоуст, св. Василий Велики и др.) отдавали огромно значение на изпълняването на свещените песни по правилата на духовния ритъм. Св. Киприян Картагенски (III в.) посочвал, че при песненното възнасяне на молитви към Бога е изключително важно наличието на върховно благоговение, защото „Бог слуша не гласа на устата, а на сърцето“.

Редица други отци са изтъквали контраста между физическия и духовния елемент в църковното пе-

ние, както и задължителното условие да изтъква винаги духовното, за да бъдат църковните песнопения не „безчинни вопли“ (75-о правило на Шестия вселенски събор), а с велико внимание принасяне на молението към Бога. Вследствие особената загриженост на светите отци църковното пеене получило своя завършен вид, утвърждаван през вековете и до днес.

Отец Кирил вдъхновено напомни, че в изкуството няма върхна точка, а има Небеса, но той не пропусна да сподели с огорчение за проблемите и слабостите на църковното пеене в наши дни. Като такава посочи:

1. Недостатъчност на квалифицирани певци и дириженти; 2. Сnižеното духовно и молитвено ниво на църковното пеене, тъй като се пренебрегва фактът,

че то е не просто музикален жанр, а отделна, огромна сфера в музиката. В него няма място за авторски музикални интерпретации, за елементи от светската сцена. То е духовно издържана словесна мелодия, вид отображение на небесната хармония – представа, че така пеят и ангелите в прославата на Бога.

Църковното пеене изисква църковност и трябва да създава в храма молитвено настроение и да извиква у хората не мускулно, както е в светската музика, а духовно напрежение. За финал отецът пожела нови, благословени успехи за слава Божия на всички певци и дириженти и подари на присъстващите екземпляр от своята книга „Православни хорви творби“.

Анжела ПЕТРОВА

60 години от Възстановяването на Българската патриаршия (1953-2013)

Продължение от бр. 10

Приетият от Църковно-народен събор Екзархийски устав бил одобрен без никакви изменения или поправки и от Архиепископски събор през 1922 г. След това бил внесен и одобрен в На-

приел подадената оставка на Видинския митрополит Неофит и за нов намесник-председател бил избран Софийският митрополит Стефан (разбира се, по внушение на правителството). Два дни по-късно на заседание Светият Синод решил да замоли българ-

ката цариградска патриаршия. За целта Екзархийското замесничество било преместено от Цариград в София и по решение на Светия Синод били изпратени митрополитите Борис Неврокопски и Софроний Търновски, които заедно с Великия епископ

щита на вярващото население от вредното влияние на „империалистически“ религиозни общности и църкви.

Следващата стъпка и на правителството, и на Светия Синод била свързана с възстановяването на патриаршеското достойнство на БПЦ. Получил съгласието на държавната власт, съгласно новоутвърдения Устав на 3 януари 1953 г. Светият Синод решил да свика на 8 май с. г. църковно-народен събор, който да извърши акта по възстановяването на патриаршеския институт и да избере на вакантен предстоятелски престол първоиерарх, който щял да се титулува „патриарх Български и митрополит Софийски“. За това предстоящо голямо историческо събитие Светият Синод уведомял всички православни църкви и ги поканил да изпратят свои представители.

На 8 май 1953 г. в София тържествено бил открит

Третият църковно-народен събор

Откриването станало в старата историческа църква „Св. София“, където бил отслужен тържествен молебен, който завършил с кратък духовен концерт. Заседанията на събора се провеждали в големия салон на Българската академия на науките. Председател на събора бил намесник-председателят на Светия Синод – Пловдивският митрополит Кирил. Първият ден преминал в тържествени речи, проверка на делегатите и определяне на работните комисиони. На 9 май Църковно-народният събор продължил деловите си заседания и приел някои малки промени Ус-

тава на БПЦ.

На следващия ден, 10 май 1953 г., съборът прераснал в Патриаршески изборителен събор, на който предстояла историческата задача да избере първоиерарха на светата ни Църква и по този начин да възстанови патриаршеския престол, издигнат в Х в. и залязъл в началото на XV в. След ранна св. Литургия, в заседателната зала и приемния салон на Синодалната палата бил открит Патриаршеският изборителен църковно-народен събор. В него участвали 107 делегати с напълно редовни пълномощия. Съгласно чл. 20 от Устава, Светият Синод още на 27 април 1953 г. определил с висшегласие трима митрополити като достойни за патриаршеския престол, които правителството одобрило. Това били Кирил Пловдивски, Неофит Видински и Климент Старозагорски. В деня на избора от 107 гласували изборители 104 дали своя глас за Пловдивския митрополит Кирил, за Видинския митрополит Неофит – 1 глас, а две бюлетини били обявени за недействителни. Така на 10 май 1953 г. официално била провъзгласена БПЦ за патриаршия, а за патриарх бил избран с висшегласие Пловдивският митрополит Кирил.

Още от деня на своето възстановяване

Българската патриаршия била призната

от Антиохийската, Грузинската, Руската, Румънската, Чехословашката и Полската православни църкви, чиито представители участвали на тържествената интронизация

на патриарх Кирил на 10 май 1953 г.

С писмо от 6 юни 1953 г. Московият и на цяла Русия патриарх Алексий, за втори път – по каноничен ред, извести, че Руската православна църква признава възстановената ни Патриаршия. По същото време Антиохийската патриаршия с писмо от 10 юни 1953 г. и Полската православна църква с писмо от 19 юни 1953 г. съобщили официално, че признават Българската патриаршия и нейния предстоятел. В края на 1954 г. това направила и Александрийската патриаршия. През 1955 г. Сръбската православна църква признала Българската патриаршия и започнала да поддържа каноническо общение с нея.

Благодарение на посредничеството на Антиохийската патриаршия, на Руската и други сестри-църкви с поздравително писмо № 552 от 27 юли 1961 г. и Цариградската вселенска патриаршия найсетне признала официално възобновената Българска патриаршия и установила каноническо общение с нея.

През пролетта на 1962 г. българска църковна делегация, начело с патриарх Кирил, осъществила едно историческо посещение на Цариградската вселенска патриаршия, на светите Източни патриаршии (Иерусалимска, Антиохийска и Александрийска) и светата Гръцка православна църква с посещение и на Света гора. Възобновената Българска патриаршия тогава официално била призната от предстоятелите на Иерусалимската патриаршия и на Атинската архиепископия (Гръцката църква).

Доц. д-р Хр. ТЕМЕЛСКИ

БЪЛГАРСКАТА ПАТРИАРШИЯ - СТОЖЕР НА ПРАВОСЛАВИЕТО

родното събрание на 24 януари 1923 г. Свалянето на правителството на Ал. Стамболийски попречило той да бъде окончателно одобрен и въведен в изпълнение. След това, въпреки настояванията на синодалните митрополити, новият Екзархийски устав не бил повече внасян за разглеждане в Народното събрание. Само с наредба-закон били направени някои изменения в действащия Екзархийски устав, засягащи най-вече въпроса за пълния и намаления състав на Светия Синод, по избора на екзарха и др.

Политическата промяна на 9 септември 1944 г. била използвана от някои митрополити за уреждане на разстроени църковни дела. Най-дечен се оказал Софийският митрополит Стефан, който в изявление по Радио София и в послание към руския народ изтъкнал, че хитлеризмът е враг на цялото славянство, но ще бъде сломен от Русия и нейните съюзници – САЩ и Англия. Отечествонофронтското правителство с готовност се припекло да помогне на Църквата. На 16 октомври 1944 г. Светият Синод

ското правителство да даде съгласието си за провеждане на избор за екзарх. Такова веднага било дадено, като същевременно били направени и някои изменения в Екзархийския устав с цел по-широкото участие на клира и народа в избора на екзарха.

Екзархийският изборителен събор

бил проведен на 21 януари 1945 г. в старинния исторически храм „Св. София“. Присъствали 90 изборители с редовни пълномощия, които избирали екзарх измежду трима кандидати: Софийски Стефан, Видински Неофит и Доростоло-Червенски Михаил. Най-много гласове (84) получил Софийският митрополит Стефан и с това бил избран за трети пореден и последен Български екзарх.

Друг изключително важен за разрешаване църковен въпрос било вдигането на схизмата, която цели 73 години тегнела като дамоклев меч над БПЦ. Това станало с помощта на Руската православна църква, която обещава пълно съдействие пред Вселен-

Андрей „са упълномощени във всичко... за да водят необходимите преговори и да подпишат надлежните документи“.

На 19 февруари 1945 г. бил подписан „Протокол за вдигането на съществуващата от години анимална в тялото на св. Православна църква...“, а на 22 февруари с. г. бил издаден специален „Томос“ от страна на Вселенската патриаршия, с който „ние благославяме автокефалното устройство и управление на Св. Църква в България, като определяме тя, наричана „Св. Православна Автокефална Българска Църква“ и бидейки отсега нататък призната наша духовна сестра, да управлява и урежда своите работи независимо и автокефално според реда и суверенните права...“. Така през февруари 1945 г. диоцезът на БПЦ бил свит само в държавните граници, но тя пък получила пълна автокефалност и тясно се обвързвала с Руската православна църква, за да може заедно с нея и останалите православни църкви от страните с народна демокрация да участва в единен блок за за-

ГРУЗИЯ –

свѣта и непознатѣ

Продължение от бр. 11

Още със слизането от колата ни „атакуваха“ три просягачи-циганчета, но не сполучиха – току-що бяхме раздали всичките си тетри (тукашните „стотинки“) на техните „колеги“ при Самеба. За отбелязване е, че тукашните просяци (без разлика на етноса си) са много по-настойчиви (да не кажа по-нахални) от нашенските. Може би са по-гладни?

Бързо приближихме храма „Метехи“, издигащ се на скалисто възвишение над р. Мтквари в самото „сърце“ на града. Впрочем беше очевидно, че и старият град се е разполагал именно тук – на около километър пред нас на отсрещния склон бе „кациала“ старинна крепост (за съжаление, не успяхме да я посетим).

Нино ни спира до внушителна статуя на конник – св. цар Вахтанг Горгасал, основателя на Тбилиси (457-502). Според гида ни той бил привлечен тук от по-лесното за отбрана местоположение и затова преместил столицата от Мцхета. Според друго сказание, по време на лов соколът му, улавяйки гълъб, заедно с жертвата си паднал в намиращ се на това място горещ извор (и се сварил) – така царят открил мястото. А не са изключени и двете.

Грузинците много тачат този владетел – в повечето от храмовете, които посещавахме имаше негови икони – не беше трудно да се разпознае войнствения му и решителен вид. За него се разказва, че бил висок над 2 м, бягал бързо „като елен“ и с коня си върху раменете изкачил един от хълмовете край Мцхета. С една дума „чудо-богатыр“. А освен това и благочестив, което личи от първите му думи при възкачането на трона: „Това изпитание (войната с персите – б.м.) Господ ни изпрати заради греховете ни...“

Неустрашим в боя, той всявал ужас само с появяването си сред враговете, които започвали да викат: „Горгасали, горгасали идва...“, т.е. Вълчатата глава, понеже шлемът му бил с форма на глава на вълк. Така св. цар Вахтанг успял да обедини Грузия, да добие политическа независимост от Персия и Византия, а също и да проведе голяма реформа в Грузинската църква – по негова инициатива бил създаден независимият Картлийски католикосат, начело с католикос (= патриарх), увеличил се броят на епархиите, образувал се Свещен синод, състоящ се от минимум 14 архиереи.

Първият католикос на име Петър бил грузинец от Кападокия. Царят построил множество църкви и манастири, от които най-вече издигват манастира „Св. Кръст“ в Йерусалим – на място, дарено от св. Константин Велики още в IV в. на св. цар Мириан (покровителя на грузинците). Обителта се издигала на мястото, където според преданието Лот посадил три клонки – кедър, бор и кипарис, които израснали и сраствайки се, образували

Жития на
св. цар Вахтанг,
св. царица
Шушаник и
св. Або

дървото, което по-късно било използвано за направа на Христовия кръст.

Впрочем св. цар Вахтанг е свързан и с прославата на първата грузинска мъченица – св. Шушаник, чието св. мощи се намираха в Метехския храм, до който стояхме, така че наистина мястото за паметника му беше отлично избрано.

С интерес слушахме Нино – че „Метехи“ е посветен на св. Богородица, че сегашният храм бил построен през XIII в. на мястото на по-древен и т.н., но нямал търпение да влезем вътре. Св. Шушаник (името в превод значи Лилия) бе една от първите грузински светици, чието житие бях прочел и сега изпитвах голяма радост, че сме тук – при нея. А житието или по-точно мъченичеството ѝ е наистина потресаващо, ревността и духовната ѝ сила – изумителни. Тя живяла в V в. и била дъщеря на Ранския цар, омъжена за негов васал – Васкен Питахши. Последният обаче, вероятно по политически причини се отрекъл от християнството и приел персийската религия

Срез от бора с кръст в сърцевината

(огнепоклонството), с което си спечелил благосклонността на персийския шах Феруз.

Когато жена му – царица Шушаник – научила за това, тя напуснала двореца и заживяла в малка къща, отдавайки се на пост и молитва, понеже предчувствала мъченичеството, което я очаква. Запахаите на съпруга ѝ не я впечатлили, но впоследствие с голям труд нейният дъвер, заедно с епископа я уговорили да се върне в двореца. Но и там тя показвала

Храмът
„Метехи“
и икона
на св. цар
Вахтанг

пълно презрение към своя мъж – богоотстъпник. Не можейки да търпи това, в гнева си той така жестоко я пребил, че след това дни наред тя не можела не само да стои, но и да се храни. След малко затишие, по време на Страстната седмица Васкен отново се вбесил и я извлякъл насилно от църквата, влачил я до двореца през тръни и камъни, а там по негова заповед я пребили с тояги. След което едва жива я оковали в тежки вериги в тъмница, където я морили с глад и жажда.

В ужасни дори за здрав човек условия тървата като диамант царица прекарала 6 години. На тялото ѝ се образували рани, в които се появили червеи. На свещеника, който описал и житието ѝ, тя спокойно отговаряла: „Отче, червите в ада са много по-страшни, понеже те не умират“. Под монашеската мантия, която си облякла, тя тайно носела груба власеница. Ядяла само в неделя, когато се и причастявала. Пеела псалми и се молела. И молитвата ѝ била чудотворна – това скоро открили местните християни и немалко болни получили изцеления, бездетни – деца, слепи проглеждали. Починала в тъмницата към 466 г. Начело с епископите и останалото духовенство, християните я погребали с подобаващи почести.

Св. цар Вахтанг Горгасал, научавайки за жестоката участ на светата, нападнал Васкен, пленил го и го обесил. Светите ѝ мощи пренесъл в гр. Цортаг – в построен за нея храм. А когато през 576 г. арменците (владеещи града) отпаднали от Православие, грузинците прибрали свѣтото ѝ тяло в Тбилиси, в

Метехската църква, в гробница при дясната страна на олтара. През комунизма „Метехи“ била превърната в работилница, гробницата на мъченицата била под арматурно желязо и разни струпани кашони, а верните се молили обикновено отвън – срещу стената, зад която лежала св. мощи.

Сега ние стояхме с най-дълбоко благоговение и радост пред тясната стайка, в която под бял мрамор се намираше това съкровище. Купихме си от пангара и нейни иконички и ги осветихме от мощите. Иначе храмът отвътре не впечатляваше с някаква особена украса – може би все още го възстановяваха (над входа се издигаше скеле). Обаче от книгите на архим. Рафаил си спомням, че имало чудотворна икона на св. мъченик Або Тбилиски. Попитавме и ни показаха доста потъмняло живописно изображение в естествена големина. Поклонихме се. Но колко се зарадвах да науча, че и параклисът, построен над мястото, където мюсюлманите изгарят мъченическото му тяло, се намира съвсем наблизо. Трябваше само да се спуснем на 50-ина метра надолу – досами реката, на източния край на Метехския мост, където почти незабележимо – понеже камъкът, от който е съградена, е в цята като скалата над него – се беше стгушила и тази светица. Личеше си, че всичко е ново: беше малко, но майсторски построено – дори каменните плочи, които го покриваха, бяха напаснати по начин, какъвто никъде не съм виждал. Вътре беше тесничко, но уютно – само камък и дърво, и няколко икони, от които 3 на св. Або. За този арабин, приел вярата в Христа и замъчен от сънародниците си, няма да разказвам, понеже неотдавна (през 2011 г.) Синодално издателство публикува житието му на български език. Но не е маловажно да се знае, че св. Або е почитан и като небесен покровител на Тбилиси. Ето че не само в българската столица между първите светци се почита руски княз (св. Александър Невски), но и в грузинската столица на най-висока почит е арабин! В Христа Исуса („няма вече иудейн, ни елин“ (Гал. 3:28) и за истинския християнин винаги националността е била на второ място.

Още по-интересно е да се узнае, че Бог в наше време е прославил св. Або с чудесно знамение. Допреди 10-ина години под скалата до реката имало само един много овехтял параклис, а до него бил израсъл висок бор. Решили да го съборят и да построят нов, при което се наложило да отрежат дървото. Но какво било изумлението на всички, когато видели, че сърцевината на бора е с формата на кръст! Сега срез от този чуден ствол е изложен за поклонение в новия параклис. Поклонихме се с благоговение пред очевидното знамение на Божията сила и благодатта на светеца, понесъл кръста на мъченичеството. Съжалявах, че нямаме повече време да се помолим тук – о. Борис беше спрял на много неудобно място на другия край на моста и можеше всеки момент да го глобят за неправилно паркиране или някой от профучаващите автомобили да го „закачи“. А пък и мостът, макар да е с нов, съвременен изглед, е едно от най-знаменателните исторически места в Тбилиси.

Следва
Иконом Павел ГЪРБОВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2013 г.
„Църковен вестник“

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: synpressbg@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на Танка Тончева Христова, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.